

KÜRDİSTAN SOSYALİST PARTİSİ TÜZÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

- Madde 1: Partinin Adı
- Madde 2: Partinin Tanımı
- Madde 3: Partinin Amacı
- Madde 4: Partinin İç İşleyiş İlkeleri
- Madde 5: Üyelik Koşulları ve Yöntemi, Üyelikten Ayrılma, Silme ve Çıkarılma
- Madde 6: Üyenin Hak ve Görevleri
- Madde 7: Partinin Organları
- Madde 8: Parti Meclisi
- Madde 9: Genel Başkan
- Madde 10: Merkez Yönetim Kurulu
- Madde 11: Seçimlere İlişkin Ortak Hükümler
- Madde 12: İl Kongresi ve Yönetim Kurulu (YK)
- Madde 13: İlçe Kongresi ve Yönetim Kurulu (YK)
- Madde 14: Belde Örgütü
- Madde 15: Danışma Meclisleri
- Madde 16: İl, İlçe ve Belde Üyeleri ve Partisiz Vatandaşlar Konferansları
- Madde 17: Parti Temsilciliği ve Lokalleri
- Madde 18: Yurtdışı Örgütlenmesi
- Madde 19: Gençlik Kolu Örgütü
- Madde 20: Kadın Kolu Örgütü
- Madde 21: Emek ve Meslek Kolu Örgütü

Madde 22: Görevden Alma
Madde 23: Seçimlere İtiraz
Madde 24: Yargı Yoluyla Kongre
Madde 25: Meclis Grupları
Madde 26: Milletvekili Önseçimi
Madde 27: Yerel Seçimlerde Parti Adaylarının Belirlenmesi
Madde 28: Disiplin Kurulları
Madde 29: Disiplin Suçları ve Yaptırımları
Madde 30: İtiraz
Madde 31: Karar Düzeltme ve Yeniden Yargılama İstemi
Madde 32: Mali Hükümler
Madde 33: Ödentiler
Madde 34: Giderlerde Sorumluluk ve Yetki
Madde 35: Borç Verme Yasağı
Madde 36: Mali Beyan
Madde 37: Bütçe ve Kesin Hesap
Madde 38: Mali İşler Yönetmeliği
Madde 39: Tutulacak Defterler
Madde 40: Tüzükte Hüküm Bulunmayan Durumlar
Madde 41: Tüzüğün Yürürlüğe Girmesi
Geçici Madde 1: Kurucular Kurulunun Görevi, Yetkileri ve Çalışma Yöntemleri
Geçici Madde 2: İl, İlçe veya Temsilcilik Atamaları

PARTİNİN ADI

Madde 1: Partinin adı: Partiya Sosyalîst a Kurdistan'dir. Türkçesi Kürdistan Sosyalist Partisi'dir. Kısa adı PSK'dir. Amblemi, kırmızı zemin ortasında 21 ışınlı güneş, güneşin içinde partinin kısa adından oluşur. Parti Genel Merkezi resmi olarak Ankara'dadır. Çalışmalarının fiili merkezi Diyarbakır'dadır.

PARTİNİN TANIMI

Madde 2: PSK, özgürlükçü, yurtsever, demokratik ve sosyalist bir partidir. PSK, Kürdistan emekçilerinin, orta sınıfın, köylülerin, dar gelirliilerin, zayıf katmanların, aydınların, özgürlük ve eşitlikten yana olan bütün kesimlerin partisidir.

1974 yılının sonunda kurulan PSK, Özgürlük Yolu siyasi geleneğinin çok değişik araçlarla yürüttüğü barışçıl, demokratik ve meşru mücadele deneyimini yeni koşullarda sürdürür.

PARTİNİN AMACI

Madde 3: PSK, yakın hedef olarak önüne Kürt halkının ulusal özgürlüğünü koymuştur. PSK, Kürt halkının ulusal özgürlüğünü, halkımızın kendi kaderini özgürce belirlemesinde görür.

Kürt halkı kendi kaderini özgürce belirlemeli ve kendi kendisini yönetme hakkına sahip olmalıdır.

Her halk topluluğu gibi Kürt halkının da zulme, insan onurunu hedef alan vahşi ve çağdışı uygulamalara karşı, son çare olarak direnme hakkı vardır. Ancak ülke ve bölgemizdeki deneyimler, savaş ve şiddetin sorunları çözmek yerine onları daha da derinleştirdiğini göstermiştir. PSK her türlü sorunun diyalog, karşılıklı görüşme ve barışçıl yöntemlerle çözümünden yanadır. PSK, dönemin koşullarını gözetken, gerçekçi, sonuç alıcı, barışçıl yol ve yöntemlere dayalı bir mücadele tarzını esas alır. Mücadelesinde açık, sivil, demokratik ve meşru araç ve yöntemleri kullanır.

PSK, siyasi mücadelede hukukun üstünlüğüne, demokrasi ilkelerine, insan haklarına, azınlıkların hak ve özgürlüklerine, insan onur ve haysiyetine büyük bir değer biçer. Cinsiyetçi yaklaşımları reddeder.

Partimiz, BM İnsan Hakları Beyannamesi, AGİT, Paris Şartı, AB Katılım Ortaklık Belgesi ve Kopenhag Kriterleri vb. insan hak ve özgürlüklerini içeren uluslararası sözleşmelere büyük bir önem atfeder.

Partimiz, insanların hayatlarıyla ilgili kararlara

her düzeyde katılımını mümkün kılan, doğrudan demokrasi idealine sahip çıkar. Yerel politikanın ve yerel düzeyde kararlara katılımın belirleyici olduğu katılımcı bir demokrasi kurmayı amaçlar.

Partimiz, şiddete karşıdır. Savaşa, militarizme ve devlet şiddetine karşı mücadele eder. Erkeklerin kadınlara, insanın diğer canlılara yönelik şiddetine ve toplumsal hayata sinmiş her türlü şiddete karşı mücadele eder. Şiddetsiz bir politik dili ve mücadeleyi savunur.

PSK, insanlığın özgürlük, eşitlik, adalet, barış ve dayanışma gibi evrensel ortak değerlerine ve bu uğurdaki tarihsel mücadele birikimine sahip çıkar ve sürdürür.

PSK, insanlığın uzun vadeli geleceğini sosyalizmde görür. İnsanın her bakımdan özgür olması ve çok yönlü gelişimi için buna inanır. Sosyalizm, toplumsal yaşamda her türlü sömürü ve baskı ilişkisinin son bulmasıdır, gerçek anlamda özgürlük ve eşitliktir.

PARTİNİN İÇ İŞLEYİŞ İLKELERİ

Madde 4: Parti, iç işleyişinde tam açıklığa, üyelerin eşitliği esasına dayanır. Herhangi bir nedenle üyelere ayrıcalık tanınamaz. Parti

çalışmaları ve iç işleyişinde kolektif yönetim, kişisel hukuki sorumluluk esastır.

Partide, tüm yönetici görevlere seçimle gelir. Seçimle gelenler, yasal zorunluluklar haricinde azledilemez. Seçenlerin seçtiklerini her zaman geri çağırma hakkı vardır. Partinin iç işleyiş ve yaşamında demokrasi esastır. Partide, politikaların oluşturulmasında, kararların alınmasında çoğulculuk, farklılıkların meşruiyeti ve azınlığın hakları güvence altına alınır.

Partide, üye hukuku egemen ve geçerlidir. Üyelerin ortak politik kimliği partinin program ve tüzüğünde ifadesini bulur.

Organların toplantıları parti üyelerine açıktır. Bunu, üyelerin sözlü ya da yazılı olarak organlardan talep etmesi ve masraflarını karşılaması durumunda gerçekleştirir. Bu durumda, organların çalışmasının verimliliği açısından, toplantıya katılanlar söz ve öneri sahibi olamazlar, dinleyici olabilirler. Ancak organ kararıyla, en fazla üç kişiye söz hakkı tanınır.

Partide, program ve tüzük zemininde eylem birliği esastır. Kararların uygulanmasına katılmak gönüllülük esasına dayanır. Organlar kararları almadan önce, üyeler içinde tartışılmasına özen gösterir, gerektiğinde örgüt

içi referandum gibi yöntemler uygular. Ancak karara katılmayanlar karşı eylem örgütleyemezler. Bu maddede belirtilen hak, parti kurullarında görevli üyeler tarafından örgütsel görevlerin yerine getirilmesini engelleyecek biçimde kullanılamaz.

Partide tüm faaliyetler tam bir açıklık içinde yürütülür. Tüm parti üye ve örgütlerinin parti çalışmaları ile ilgili olarak zamanında, sürekli ve yeterli bir biçimde bilgilendirilme, bilgiye engelsiz ulaşabilme ve denetleyebilme hakkı vardır. İlgili parti organları bunları gerçekleştirmekle yükümlüdür.

ÜYELİK KOŞULLARI ve YÖNTEMİ, ÜYELİKTEN AYRILMA, SİLME ve ÇIKARILMA

Madde 5:

ÜYELİK

Partiye, partinin tüzük ve programını benimseyen ve ödentisini her ay düzenli ödemeyi kabul eden, medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan, yasanın belirlediği yaşı doldurmuş ve yasal koşullara sahip olan herkes üye olabilir.

ÜYELİK BAŞVURU USULÜ VE BAĞLAYICI İLKELELER

a-Partiye üye olmak isteyen kişi, kimliği ile üç nüsha üye giriş fişini doldurarak, sürekli ikamet ettiği ya da işyerinin bulunduğu ilçe örgütüne başvurur. Bu başvuruda, iki partili üyenin önerisi zorunludur.

b-Üyelik için başvurana, tarih ve kayıt numarası belirtilen bir alındı belgesi verilir.

c-Yurtdışında bulunan vatandaşlar, üyelik için, Türkiye’de son ikamet ettikleri yerin ilçe başkanlığına başvururlar.

d-Başvuranın bulunduğu yerde ilçe örgütü kurulmamışsa üyelik başvurusu il örgütüne, il örgütü de kurulmamışsa Genel Merkeze yapılır.

e- Birden çok örgüt birimine üye olunamaz. Aksi takdirde son yazılma tarihinden önceki üye yazımları geçersizdir.

f-Üye olduğu ilçeden ayrılan, taşındığı yeri ve ayrıldığını, en geç bir ay içinde üye olduğu İlçe Başkanlığına yazılı ya da sözlü tutanağa geçirterek bildirir. İlçe Başkanlığı, üyenin yazımını gittiği yer İlçe Başkanlığına aktarır.

g-Üyeler, yazılı oldukları ilçe dışında İl Kongresi'ne ve yazılı oldukları ilçenin bağlı oldukları il dışında Büyük Kongre'ye delege seçilemezler.

ÜYELİĞE KABUL

Partiye üyelik başvuruları parti panosunda ilan edilir. Üyelik başvuruları, 30 gün içinde olumlu veya olumsuz bir karara bağlanır. Bu süre içinde karar alınmadığı takdirde başvuru kabul edilmiş sayılır.

Üyeliğe ilişkin ret kararları 2/3 organ üyesinin katılacağı toplantıda karara bağlanır ve 15 gün içinde bir yazıyla başvuran kişiye bildirilir.

Üyeliğe karar verildiği zaman, tarih ve numarasıyla üye defterine işlenir.

İlçe Yönetimi, başvuru belgelerinin birer kopyasını başvuru tarihinden itibaren 15 gün içinde Genel Merkeze ve İl Başkanlığına gönderir.

RET KARARINA İTİRAZ

Üyeliğe ilişkin ret kararı gerekçesiyle birlikte başvurana yazılı olarak bildirilir. Üyelik başvurusu ilçe yönetim kurulunca

reddedilenler, 15 gün içerisinde il yönetim kuruluna, il başkanlığı kurulmamış yerlerde Merkez Yönetim Kurulu'na itiraz edebilirler. İtiraz üzerine verilen karara karşı, 15 gün içinde il yönetim kurulu kararları için Merkez Yönetim Kurulu'na; Merkez Yönetim Kurulu'nun ret kararı için de 1 ay zarfında Parti Meclisi'ne başvurulabilir. Bu kurulun kararı kesindir.

KİMLİK BELGESİ

Üyeliği kesinleşen kişiye, fotoğraflı bir parti üye kimlik belgesi verilir. Üyeliğe kabul edilen kişinin, üye kayıt fişinin bir nüshası il örgütüne diğer nüshası da Genel Merkez'e gönderilir.

PARTİ MECLİSİ (PM) KARARIYLA ÜYE YAPMA

Partiden çıkarılmış ya da üyelikten adı silinmiş olanlar ancak aradan 6 ay geçtikten sonra Parti Meclisi onayı ile yeniden üye yazılabilirler. Bunlar için, başvuru ve üyeliğe kabul prosedürü geçerli değildir.

Parti açısından yerel, ara ve genel seçimlerde adaylığı yararlı görülenlerin başvuruları üzerine, ilgili belgeler Merkez Yürütme Kurulu tarafından, üye yazılan üyenin bağlı bulunduğu ilçesine gönderilir, adı üyelik defterine

doğrudan işlenir. Bu durumda madde 6 ile 11 (f) fıkrası uygulanmaz.

FAHRİ ÜYELİK

Parti, katkısı olabilecek ve asil üye olamayan kişilerin çalışmalara katkısını almak için fahri üyeler kayıt edebilir. Fahri üyelerden tüm parti örgüt, organ ve kademelerde etkin bir biçimde yararlanılabilmesi için Parti Meclisi gerekli yönetmeliği çıkarır.

ÜYELİKTEN AYRILMA, SİLME VE ÇIKARILMA

Üye, istediği zaman, üyesi olduğu parti örgütüne yazılı ayrılma isteğini bildirerek partiden ayrılabilir. Durum 7 gün içinde İl Başkanlığına ve MYK'ya bildirilir. Parti kimlik belgesi geri alınır.

Üyenin, başvuru belgesinde yanlış veya gerçek dışı bilgi verdiği; üyeliğe yazım sırasında yasalar ve tüzüğün öngördüğü nitelikleri taşımadığı veya bu nitelikleri sonradan yitirdiği anlaşılırsa İlçe Yönetim Kurulu, İl Yönetim Kuruluna bildirir. İl Yönetim Kurulu üyeden en geç 15 gün içinde açıklama yapmasını ister. Bu süre zarfında cevap verilmez ya da cevap inandırıcı bulunmazsa üyenin adı kayıt defterinden silinir. Karar ilgiliye, İlçesine ve

Genel Başkanlığa 15 gün içinde duyurulur. İlgili, kendisine yapılan duyuru gününden başlayarak 15 gün içinde MYK'ya itiraz edebilir. Bu organın kararı kesindir. 30 gün içinde karara bağlanmayan itirazlar, ilgili lehinde kabul edilmiş sayılır.

Yargı organları ya da yetkili organların kararı uyarınca adı silinenler için de MYK durumu ilgili İl, İlçe Başkanlığı ve Genel Başkanlığa bildirir.

Üyelik, istifa veya disiplin kurulu kararı ile çıkarılma; başka bir partiye üye olduğu saptanan üyelere ilişkin ilgili ilçe örgütü yönetim kurulunun düşürme kararıyla sona erer. Parti örgütüne bildirdiği adresinde bulunamayan ve bu nedenle 1 yıl süreyle ilişki kurulamayan üyenin de üyeliği düşürülür. Parti örgütüne bildirdiği adresinde bulunmayan ve bu nedenle 1 yıl süreyle ilişki kurulmadığı için üyeliği düşürülen üye, düşürme kararını öğrendiği günden itibaren 15 gün içinde kararı veren örgüte itiraz edebilir. İtiraz süreci, üyeliği düşürülen üye tarafından bir üst örgüte itiraz ile sürdürülürse bu süreç kesin hükme kadar işler.

YÖNETMELİK

Üyelik işlerinin ve kayıtlarının düzenlemesine dair uygulama esasları Parti Meclisi tarafından hazırlanan yönetmelik ile belirlenir.

ÜYENİN HAK VE GÖREVLERİ

Madde 6:

ÜYENİN HAKLARI

Parti üyeleri; parti içinde karar oluşturma süreçlerine çoğulcu demokrasinin kural ve kurumları içinde katılma; partinin düşünce ve eylem alanının genişlemesi, derinleşmesi için organlara öneri sunma; organların bu önerileri ciddiye almaması halinde parti platformunda tartışılmaya açılmasını isteme; partide tüm organlara aday olma, seçilme, seçme; üye olunduktan 45 gün sonra ve aidatını ödemek koşuluyla her kademedeki parti örgütü ve tüm parti görevleri için aday olma; seçme ve seçilebilme; yerel ve genel seçimlerde parti adaylarını belirlemek için önseçim ve parti içi eğilim yoklamalarına katılma haklarına sahiptir.

ÜYENİN GÖREVLERİ

Parti üyeleri, parti programına ve tüzüğüne uymak; organ kararlarını ve bildirgelerini eksiksiz yerine getirmek; üstlendikleri parti görevlerini sorumluca yerine getirmek; üyeler ve organlar arasında gerekli saygınlığı yaratmak; ayrımcılığa meydan vermemek; hiçbir kişi, çevre, düşünce ve inanç gurubuna imtiyaz tanımamak, partiye üye kazanmak göreviyle mükelleftirler.

PARTİNİN ORGANLARI

Madde 7: BÜYÜK KONGRE

Büyük Kongre, partinin en yüksek karar organıdır. Seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur.

A-Seçilmiş Delegeler:

İki Büyük Kongre arasında yapılmış son il kongrelerince seçilir. Seçilecek delege sayısı, 24 delegeyi aşmamak şartıyla, o ilde seçilecek milletvekili sayısının en fazla iki katı kadardır. Ancak il örgütleri milletvekili sayısının iki katını ve azami 40 delegeyi aşmamak şartıyla her 500 üyeleri için bir delege fazladan seçme hakkına sahiptir.

İl sınırları içerisindeki toplam parti üyelerinin sayısı 600'den fazla değilse il kongresi, tüm il örgütü üyelerinin katılımı ile toplanarak Büyük Kongre delegelerini seçebilir.

İlçe örgütü bulunup, henüz il merkezi açılmamış illerde, ilçeler il delegelerini oluşturur. Büyük Kongre delegeleri bu il delegeleri tarafından seçilir.

B-Doğal Delegeler:

Genel Başkan, Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, partili bakan ve milletvekilleri ve kurucular doğal delegeleri oluştururlar.

Kurucu doğal üyelerin sayısı seçilmiş delege sayısının yüzde 15'inden fazla olamaz. Fazla olması halinde toplanarak kendi aralarında bu oran kadar kurucu doğal delegeleri seçerler.

Büyük Kongre'nin doğal delegeleri ayrıca il kongrelerinde delege seçilemezler.

C-Toplanması:

Büyük Kongre olağan olarak iki yılda bir toplanır.

Toplantının yer, gün ve gündemi PM tarafından kararlaştırılıp en az bir ay önce örgüte bildirilir; PM'nin çalışma raporu ve PM tarafından hazırlanmış karar tasarıları ve varsa kongrenin diğer belgeleri il örgütlerinde ilan etmek üzere il başkanlıklarına ve delegelere Büyük Kongre'den 15 gün önce gönderilir.

Büyük Kongrenin toplantı yeter sayısı, Büyük Kongre delegelerinin salt çoğunluğudur. Toplantıda çoğunluk sağlanamazsa Büyük Kongre nisapsız olarak çağrılan gündemle, belirtilen yerde, bir gün sonra toplanır. Büyük Kongre için gazete ilanı verilmez.

D-Olağanüstü Toplanma:

Genel Başkan veya Parti Meclisi'nin gerekli görmesi ya da Büyük Kongre delegelerinin en az 1/5'inin imzası ile toplantıya çağrılır.

Olağanüstü Büyük Kongre çağrılı olduğu gündem ile bağlıdır. Olağanüstü Büyük Kongre istemi usulüne uygun biçimde ilgili yönetim birimine ulaştırılmasından başlayarak en geç 3 ay içerisinde yapılır.

PM, Kongrenin yeri, gündemi ve varsa diğer kongre belgelerini en az 15 gün önceden il örgütlerinde ilan etmek üzere il başkanlıklarına ve delegelere gönderir.

E-Yönetimi

Büyük Kongre'yi Genel Başkan veya görevlendireceği yardımcılardan biri, bu organların boşalması durumunda PM'nin kendi içinde seçtiği bir ye açar. Büyük Kongre Divanı bir başkan, iki başkan yardımcısı ve gereği kadar yazmandan oluşur. Büyük Kongre Divanı açık oy ile seçilir.

Büyük Kongre Divanı, kongre çalışmalarının genel hukuk kuralları, Siyasi Partiler Yasası, Parti Tüzüğü ve parti içi demokrasi ilkelerine uygun yürütülmesi ile yükümlüdür. Divan, Büyük Kongre çalışmalarının yürütülmesinde yasa, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yönetir.

F-Görüşmeler

Büyük Kongre'de gündem konuları sıra ile ele alınır. Söz isteyenlere sıra ile söz verilir. Konu ile ilgili söz süreleri Kongre Divanı tarafından saptanır. Karar yeter sayısı, hazır bulunan delegelerin salt çoğunluğudur. Gündeme

kongre delegelerinin % 10'unun yazılı istemi ile gündem maddesi eklenebilir. Parti programı ve tüzüğünde değişiklik ile parti politikaları konusundaki önerge ve karar tasarıları delegelerin % 20'sinin imzası ile verilir. Bu önergelerin üzerinde doğrudan görüşme açılır.

G- Görev ve Yetkileri

- a) Varsa öncelikle gündem değişiklikleri önerilerini görüşmeye açmak ve çalışmalarını gündem sırasına göre yürütüp karara bağlamak,
- b) PM'nin yurt ve dünya olaylarını, parti çalışmalarını değerlendiren raporunu tartışmak, gelecek dönem için önerileri karara bağlamak,
- c) Hesapları incelemek, PM'in aklanması, kesin hesap, bilanço ve bütçe tasarısının onaylanması konusunda karar vermek,
- d) Tüzük ve program doğrultusunda, yurt ve dünya olaylarını, parti sorunlarını değerlendirmek, gerekirse kararlar almak,
- e) Genel Başkan, PM, Merkez Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerini seçmek,
- f) Gerektiğinde tüzük ve programında değişiklik yapmak,
- g) Partinin kapanmasına ya da bir başka parti ile birleşmesine, böyle durumlarda

- malların tasfiye ve intikal biçimlerine karar vermek,
h) Yasaların verdiği diğer yetkileri kullanmak.

Partinin tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ya da parti politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına ilişkin önerileri karara bağlamak için, bunların Genel Başkan, PM veya Büyük Kongre üyelerinin % 20'sinin yazılı istemi üzerine önerilmesi gerekir.

H-Seçimler

- a) Büyük Kongre'de seçimlere geçilmeden önce adaylar saptanır. Aday olmayanlar seçilemezler. Genel Başkanlığa aday olabilmek için, kongreye katılan en az % 5 delegenin yazılı önerisi gerekir. Büyük Kongre Divanı öneriyi ve imza sahiplerinin adlarını okur ve varsa itirazları karara bağlar. Bir delege adaylardan sadece biri için imza verir.
- b) Kongrede organ seçimlerinde kural, tek ve ortak listedir (çarşaf liste). Ancak gündemin seçim maddesine geçilmeden önce Kongreye katılan delegelerin %5'inin Divan Başkanlığına verecekleri önerinin Kongreye katılan üyelerin açık oylarıyla kabulü halinde

- blok liste usulüyle seçimlerin yapılmasına karar verilebilir.
- c) Tek ve ortak liste uygulamasında (çarşaf liste), bütün adayların kura ile belirlenen harften başlamak üzere soyadına göre hazırlanmış alfabetik liste kullanılır. Bu liste, Divan Başkanlığınca bastırılır. Liste, ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür. Bu pusulada seçilecek üye sayısı kadar adaya, adının hizasına işaret konularak oy verilir. Fazla işaretlenmiş veya seçilecek üye sayısının yüzde ellisinden az işaretlenmiş pusulalar geçersiz sayılır. Organ seçimlerinde adayların aldıkları oy sayısına göre sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, onlardan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olurlar. Eşit oy alanlar arasında ad çekme yoluyla sıra saptanır.
- d) Blok liste ile yapılacak seçimlerde bütün adayların soyadına göre hazırlanmış alfabetik liste kullanılır. Bir aday, blok listelerden yalnızca birisinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde, Kongre Divan Başkanlığınca açıklama yapılarak adayın hangi listede yer almak istediği saptanır ve düzenleme buna göre yapılır. Adayın

beyanına rağmen başka listelerde yer verilmesi halinde, bu blok listeler geçersiz sayılır ve Kongre Divan Başkanlığınca işleme konulmaz. Blok listeler dışında asıl ve yedek üye adayı olarak başvuruda bulunmak mümkündür. Divan Başkanlığınca kesinleştirilen bireysel adayların ad ve soyadlarını içeren bir liste, seçim kurulunca onaylanarak sandık başına ve oy verme hücrelerine asılır. Basılmış olan blok listeler, Kongre Divan Başkanlığınca İlçe Seçim Kuruluna mühürlendirilerek oy pusulası haline dönüştürülür. Bu suretle oluşturulan oy pusulalarındaki isimler çizilebilir, yerine yeni isimler yazılabilir. Her adayın, aday olduğu listeden şahsen veya ayrı listelerden aldıkları oylar hesaba katılarak toplanır ve böylece listedeki sırası saptanır. Asıl ve yedek üyeler, ayrı ayrı belirlenir. Seçilecek üye sayısından fazla veya üye sayısının yüzde ellisinden az isim yazılı oy pusulaları geçersiz sayılır.

- e) Seçimler için hazırlanan oy pusulalarında organlar ayrı ayrı yer alır. Bir organ listesinde geçersizlik varsa oy pusulasının yalnızca ilgili organ için olan bölümü iptal edilir.

Pusulanın diğer organlarla ilgili bölümleri geçerli olur ve sayılır.

- f) Organlarda kadın ve gençlik kotasına ilişkin hükümler uygulanır; kadın ve gençlikten varsa en az yüzde on beşer oranında toplam yüzde otuz üye bulunur. Her ikisinden üye seçilmesi gereken organlarda bu durum genel sıralama ile gerçekleşmemiş ise, aynı cinsiyetten aday olanlar arasında aldıkları oya göre ayrı ayrı sıralama yapılır. Alınan oya bakılmaksızın, varsa her iki cinsiyetten yeterli üye alınarak organlar seçilmiş sayılır. Geri kalanlar o cinsiyetten üyelerin yedeği olur.

PARTİ MECLİSİ

Madde 8:

A-Seçimi, Oluşumu ve Toplanması:

Parti Meclisi için, Büyük Kongre tarafından 40 asil ve 4 yedek üye seçilir.

En az 3 ayda bir toplanan PM'nin başkanı Genel Başkan'dır. İlk toplantısını Büyük Kongre'nin bitiminden sonra en geç 15 gün içinde yapar. Gündem, 1 hafta önce eğer görüşülecek yazılar varsa yazılarla birlikte üyelere ulaştırılır.

Toplantıyı Genel Başkan veya belirlenen başkan yardımcısı yönetir.

PM'de boşalma olursa PM seçim yönetmeliğinde belirtilen usullere göre, yedek üyeleri göreve çağırır.

Olağan toplantılara 3 kez geçerli nedeni olmaksızın katılmayanların üyeliği, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ve gizli oyla alınacak kararlar düşer.

Genel Başkan, MYK gerek gördükçe veya PM'nin % 20 üyesinin yazılı istemi halinde, görevlendirilen Genel Başkan Yardımcısı, gündemi açıklayarak PM'yi olağanüstü toplantıya çağırır.

PM'nin çalışma yöntemleri ve kuralları 'Çalışma Kuralları Yönetmeliği'nde gösterilir.

Üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır.

Olağanüstü toplantılarını, Genel Başkan'ın, MYK'nın ya da organ üyelerinden % 20'sinin yazılı istemi ile yapar.

B-Görev ve Yetkileri:

a- Büyük Kongre'den sonra en yetkili organdır.

b- İki Büyük Kongre arasında partiyi yönetir.

c- MYK'yı seçer.

d- Parti örgütü ve işleyişi ile ilgili kararlar alır. Parti işlerini düzenleyen yönetmelikler yapar.

e- Büyük Kongre'yi toplantıya çağırır, gündemi hazırlar.

f- Büyük Kongre'ye yurt ve dünya olayları ve parti çalışmaları hakkında rapor, kesin hesap, bilanço ve bütçe tasarısı sunar.

g- Büyük Kongre'nin toplanmadığı durumlarda, partinin hukuki varlığına son verilmesi, tüzük ve programın değiştirilmesi dışında bütün konularda karar alabilir.

h- Kurulun gündemini Genel Başkan hazırlar. MYK veya en az 1/5 kurul üyesinin istemi ile gündeme yeni maddeler tartışmasız eklenir.

ı- Seçimlere katılıp katılmama ve parti adaylarının belirlenmesi konusunda SPY'nin 37. Maddesi'ndeki gerekleri yerine getirir.

i- Partide ihtiyaç duyulan konularda partili ve partisiz kişilerin katıldığı danışma kurullarını oluşturur.

j- Genel Merkez, il ve ilçe düzeyinde kurulacak olan danışma kurulları, çalışma gurupları ve

uzmanlık komisyonlarına ilişkin yönetmelikler yapar.

k- Partide ihtiyaç duyulan konularda danışma ve çalışma kurulları ile uzmanlık komisyonları oluşturur.

l- Hükümet kurmaya, tüm üyelerin görüşünü alarak hükümete katılmaya, hükümetten çekilmeye karar verir. Bu kararların alınmasında partinin TBMM'de bulunan üyeleri de toplantıya katılır.

m- Taşınır ve taşınmaz mal alımına ve satımına karar verir.

n- Uluslararası örgütlere üye olma ve ayrılma kararını verir.

o- PM, Genel Merkez, il ve ilçe düzeyinde gerekli gördüğü bütün yönetmelikleri düzenler.

ö- PM, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır; toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla karar alır.

p- Gerek gördüğünde, gündemde yer alan konularda kararları almadan önce, parti organları ve mümkünse tüm parti üyeleri içinde konuları tartışmaya açar, yazılı görüşler alır.

Gerektiğinde parti üyeleri içinde referanduma başvurabilir.

r- Yıllık tahmini bütçeyi hazırlar.

s- Yıllık bütçeyi görüşür karara bağlar ve kesin hesabı onaylar.

ş- İl ve İlçe Kongrelerinin takvimini hazırlar ve yürütülüş yöntemlerini belirler.

t- Başvuruyla veya re'sen, MDK kararlarına karşı düzeltme ve yargılamanın yenilenmesi istemiyle kararı MDK'ya gönderebilir.

u-PM üyeleri, il başkanlığı dışında il ilçe yönetim kurullarında yer alamazlar.

ü- SPY'nın 38. maddesine göre Milletvekili Genel ve Ara Seçimleri'nde partice gösterilecek kontenjan adaylarını seçer ve gösterir. Gerekli görülen hallerde yerel yönetim seçimlerinde aday belirler.

v- Yasa ve tüzükte öngörülen diğer görevlerini yapar, yetkilerini kullanır.

GENEL BAŞKAN

Madde 9:

A-Seçimi:

a-Genel Başkan, seçim maddesinden önce Büyük Kongre'ye katılan delegelerin % 5'i tarafından Divan'a önerilen adaylardan, Büyük Kongre'nin delege tam sayısının salt çoğunluğu tarafından ve gizli oyla seçilir.

b- İlk iki oylamada sonuç alınamazsa üçüncü oylamada en çok oy alan aday seçilmiş olur.

c-Genel Başkan seçiminde SPY'nın ilgili maddesindeki kurallara uyulur.

d-Genel Başkanlık dört kongre dönemiyle sınırlıdır. Genel Başkan olan üye eğer dört dönem üst üste Genel Başkanlık yapmışsa izleyen kongrede aday olamaz.

e-Genel Başkanlığın boşalması durumunda, PM'nin salt çoğunluk oylarıyla tespit ettiği bir üye Büyük Kongre'ye kadar Genel Başkanlığa vekalet eder. PM, yeni Genel Başkanı seçmek üzere Büyük Kongre'yi en geç 45 gün içinde toplantıya çağırır.

B-Görev ve Yetkileri:

a-Genel Başkan, Disiplin Kurulları dışında tüm parti organlarının başkanıdır. PM ve **Merkez Yürütme Kurulu (MYK)** oy kullanma hakkına sahiptir.

b-Partiyi, dışarıya karşı temsil eder. Tüzük, Program, Büyük Kongre ve PM kararları ışığında parti çalışmalarını MYK ile birlikte yürütür ve koordine eder.

c-Genel Başkan, partiyi, adli, idari ve benzeri merciler, kuruluşlar nezdinde MYK vasıtasıyla temsil etmek, parti adına dava açmak, taraf olmak yetkisine sahiptir.

d-Büyük Kongre'yi toplama yetkisine sahiptir. Gündem belirleyerek PM, MYK ve Meclis gurubunu toplantıya çağırır.

e-Gerekli gördüğü konularda danışmanlar atar ve araştırma yaptırır.

f-Parti Genel Merkezi'nin çalışmalarını Genel Başkan Yardımcılarıyla birlikte düzenler.

g-Genel Merkez alanında bulunmadığı hallerde bir genel başkan yardımcısını vekil tayin eder.

h-Genel Başkan parti çalışmalarını Diyarbakır'da koordine edebilir.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

Madde 10:

A-Seçimi:

a- MYK, PM üyeleri arasından seçilir. 14 üyeden oluşur.

b-MYK'da boşalma halinde, PM'in üyeleri arasında boşalan üyenin yerine seçim yapılır.

c-MYK üyeleri, PM üyelerinden en az 10 üyenin teklifi üzerine, PM tarafından salt çoğunluğun gizli oyu ile görevden alınır.

d-MYK'nın 3 olağan toplantısına art arda özürsüz katılmayan üye, kurulun tam sayısının salt çoğunluğunun oyuyla görevden alınabilir.

B-Toplanması:

a- PM tarafından seçilmesinden sonra, en geç iki hafta içinde toplanır ve kendi içinde görev bölümü yapar.

b- MYK'ya, Genel Başkan başkanlık eder. Bulunmadığı durumlarda, toplantıyı görevlendirdiği Genel Başkan Yardımcısı yönetir.

c- MYK, olağan olarak ayda bir toplanır. MYK'nın gündemini, Genel Başkan, Genel Başkan yardımcılılarıyla birlikte hazırlar ve ilgili Genel Başkan Yardımcısı kanalıyla MYK'yelerine bildirir.

d- Genel Başkan veya MYK'nın 1/3 üyesinin istemesi halinde MYK olağanüstü toplanır.

e- MYK, bilgi almak ya da bir konuda görüşmek üzere, toplantılarına partili bakanları çağırabilir. Görüşmelere katılan bakanlar, kurul üyesi değillerse oy kullanamazlar.

f- MYK, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır; toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla karar alır. Karar almadan önce, zamanın elverdiği ölçüde, gündemindeki konular için parti örgütlerinin görüşlerini almaya çalışır.

C-Görev ve Yetkileri

MYK, en üst yürütme organıdır;

a-Büyük Kongre ve PM'nin kararlarını hayata geçirir. Parti düşüncesi ve programının kitleselleşmesi; parti örgütünün yayılması için gerekli girişimlerde bulunur.

b-Partinin hükümetle, başka parti ve kuruluşlarla olan ilişkilerini, PM'nin ilke kararları doğrultusunda düzenler.

c-Araştırma yaptırır, yayın çıkarır, parti içi eğitim çalışmalarını düzenler. Parti içi eğitim için okul, akademi açar, çalıştay düzenler.

d-Olağan ve Olağanüstü Kongrelerle ilgili hazırlıkları yapar.

e-Yıllık Bütçeyi hazırlar, PM'nin onayına sunar; akabinde uygular. Büyük Kongre'ye ve ilgili yerlere sunmak üzere kesin hesabı çıkarır.

f- Görev alanlarını belirleyerek, Genel Başkan Yardımcılarını seçer. Genel Başkan Yardımcılarının görev alanları ile ilgili yönetmelikleri onaylar.

g-Mali işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısını seçer. Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, parti gelirlerini toplamak ve harcamaları yapmak; gelir-gider defterinin, bütçe ve kesin hesapların tüzük ve yasalara uygun biçimde tutulmasını sağlamak; parti gelirlerinin yasal ve meşru bir biçimde artırılması projelerini hazırlayıp MYK'ya sunmak ve yetkili kurulların bu konulara ilişkin kararlarını uygulamakla görevlidir.

h-Partinin uluslar arası ilişkilerini düzenler, çalışmalarını yürütür.

ı-Tüzük hükümlerinin öngördüğü biçimde parti örgütünü yönetir, örgütü denetler, partinin büyümesi için gerekli önlemleri alır.

i-İlçe ve İl Kongre çalışmalarının, delege seçimlerinin yasa, tüzük ve yönetmeliklerle yetkili kurulların kararlarına uygun biçimde yapılması için çalışır. Denetimlerini düzenli sürdürür ve gerekli kararı gecikmeden alır.

j-PM'ye sunulacak raporları hazırlar.

k- Başvuruyla veya re'sen, MDK kararlarına karşı düzeltme ve yargılamanın yenilenmesi istemiyle kararı MDK'ya gönderebilir.

l-Partinin, örgütü bulunmayan il ve ilçelerde kurucu veya geçici yönetim kurulu atamaya yetkilidir.

m- Genel merkezde görevlendirilecek kadrolu elemanların sayısını ve görevlerini saptar.

n-MYK üyeleri il başkanlığı dışında il ilçe yönetim kurullarında yer alamazlar.

SEÇİMLERE İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Madde 11:

a-Partinin merkez, il ve ilçe organları seçimi ile il kongresi ve Büyük Kongre delegelerinin seçimleri, tüzük hükümleri ve SPY doğrultusunda gizli oy, açık ve aralıksız sayım ilkelerine göre yapılır.

b-Seçimler, SPY'nın 21. Maddesi gereğince örgüt binasına asılan ve üyelere duyurulan kesinleşmiş delege listeleri esas alınarak yapılır. Bu listelerde adı olmayanlar oy kullanamazlar.

c-Büyük Kongre'de adaylar, seçimlere geçmeden önce saptanır. Adaylık önerileri yazılı veya sözlü olarak Büyük Kongre Divanı'na yapılır. Seçim başladıktan sonra adaylık önerilemez. Aday olmayanlar seçilemezler.

d-Aday olanların seçimine ilişkin itirazlar, Büyük Kongre Divanı tarafından incelenerek sonuçlandırılır. İtiraz karara bağlanmadan seçimlere geçilemez. Kongre Divan Başkanı seçime geçmeden önce, seçimde uygulanacak kuralları açıklar.

e-Büyük Kongre'de yapılacak seçimler için hazırlanacak oy pusulalarında, her organın adayları ayrı bölümlerde gösterilir. Seçimlerde

aday sayısı, seçilmesi zorunlu olan asil ve yedek üye sayısından az olamaz.

f-Seçme ve seçilme hakkının kullanılması; üye başvurusundan sonra en az 45 gün geçmesi, giriş ödentisi ve üye aidatlarının ödenmiş olması koşullarına bağlıdır.

g-Her örgütün kongresinde bir üst örgüt tarafından idari ve mali işlerin tüzüğe, yasaya ve yönetmeliğe uygunluğunu denetlemek üzere denetçiler gönderilir. Denetçiler kongre öncesinde işlemin uygunluğunu denetler.

h-Partinin Büyük Kongre'si ve il, ilçe örgütlerinin kongreleri için gazete ilanı verilmez.

ı-Siyasi Partiler Yasası'na ve Parti Tüzüğü'ne göre parti içinde yapılacak her kademedeki seçimlerin hangi kural ve yöntemlere göre yapılacağı PM tarafından hazırlanan bir seçim yönetmeliği ile saptanır.

İL KONGRESİ VE YÖNETİM KURULU (YK)

Madde 12:

İL KONGRESİ

İl Kongresi, il düzeyinde partinin en yüksek karar organıdır. PM tarafından hazırlanacak Büyük Kongre takvimi uyarınca çizilen genel çerçeve içinde, iki yılda bir İl Yönetim Kurulu'nun belirlediği tarih, yer ve gündemle toplanır. Toplantı yeter sayısı delegelerin salt çoğunluğudur. İlk toplantıda çoğunluk sağlanmazsa ikinci toplantı, çoğunluksuz olarak çağrılan gündemle belirtilen yerde, bir gün sonra toplanır. İl kongresi için gazete ilanı verilmez

İl Yönetim Kurulu(YK)'nu seçer.

İl yönetim Kurulu'nun gerekli görmesi veya İl Kongresi üyelerinin en az 1/5'nin yazılı istemi üzerine; ya da İl Yönetim Kurulu görevinin tümüyle boşalması halinde, olağanüstü toplanabilir.

İl Kongresi, seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur.

İlçe Kongreleri'nin yapılmaması hallerinde İl Kongresi, il çapındaki üye sayısının 600'ü aşması halinde PM'ce yayınlanacak yönetmeliğe uygun olarak köy ve mahallelerde seçilecek delegelerin, üye sayısının 600'ü aşmaması halinde il çapındaki tüm üyelerin katılımı ile toplanır.

Seçilmiş delegeler: İlçe kongrelerince seçilir. İlçe kongrelerince seçilen delege sayısı 600'ü aşamaz.

Doğal delegeler: O ilin milletvekilleriyle Yönetim ve Disiplin Kurullarının Başkan ve üyeleri, Belediye Başkanları, İl Kongresinin doğal delegeleridirler.

Geçici/Kurucu İl Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, Kongreye katılabilirler, ancak Kongre üyesi değilse oy kullanamazlar.

İl Kongresinde, İl Başkanı, İl Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri, İl Disiplin Kurulu asil ve yedek üyeleri ve 24 delegeyi aşmamak şartıyla o ilin milletvekili sayısının iki katı sayıda Büyük Kongre Delegeleri seçilir. Ayrıca il örgütleri milletvekili sayısının iki katını ve azami 40 delegeyi aşmamak şartıyla her 500 üyeleri için bir delege fazladan seçme hakkına da sahiptir.

İL YÖNETİM KURULU (İL YK)

İl Yönetim Kurulu, her İlde İl başkanı ile birlikte 7 asil üyeden; 3 yedek üyeden oluşur. Boşalan asil üyelikler, oy sırasına göre yedekleri ile doldurulur.

Olağan olarak 30 günde bir toplanır. Toplantı gündemini, başkan ve sekreter birlikte hazırlar. Hazır bulunan üyelerin en az ¼'nin istemiyle gündeme yeni madde tartışmasız eklenir.

İl Yönetim Kurulu, üye sayısının salt çoğunluğuyla yapacağı ilk toplantısında, üyeleri arasından sekreteri ve saymanı seçip görev bölümü yapar.

İL YK Başkanı: İl Yönetim Kurulu çalışmalarını düzenlemek ve koordine etmekle görevlidir.

İl YK Sekreteri: partinin il düzeyinde her türlü yazışma işlerinin, sekreterlik ve büro hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur. İl Başkanı'nın bulunmadığı durumlarda, İl sekreteri Yönetim Kurulu'nun toplantılarını yönetir.

İl YK Saymanı: İl parti örgütünün hesaplarının yürütülmesinden sorumludur. Gelir gider işlerinin süresi içinde ve düzenli yapılmasını sağlar, ilçelerden gönderilen üye ödenti paylarını toplar. Merkez ödentisini gönderir ve bu işlemler için gerekli girişimleri yapar.

İl Yönetim Kurulu Olağanüstü toplantısı, İl Başkanı veya YK üyelerinin en az 1/5 nin talebiyle yapılır.

İl Yönetim Kurulu kararları üye sayısının salt çoğunluğuyla alınır.

İl Yönetim Kurulu, ildeki parti çalışmalarını tüzük, program Büyük Kongre ve PM kararları ışığında değerlendirir, tam inisiyatifle karar alıp yürütür. Bu bağlamda, gerekli gördüğü yerel politikaları oluşturup uygulamaya koyar.

İl Kongresinin gündemini, çalışma raporunu ve bütçesini hazırlar.

Özgül alanlara ilişkin parti çalışmalarının yürütülmesi ve politikaların oluşturulmasının araçları olarak Çalışma Grupları kurar.

Partinin günlük etkinliklerini gerçekleştirmek amacıyla Uzmanlık Komisyonları kurar.

Gereksinim duyulan konularda parti üyesi olan veya olmayan kişilerin katıldığı Danışma Kurulları oluşturur.

İLÇE KONGRESİ VE YÖNETİM KURULU (YK)

Madde 13:

İLÇE KONGRESİ

İlçe Kongresi, ilçe ve o ilçeye bağlı mahalle ve köylerde kayıtlı üyelerin seçtikleri en çok 400 üyeden oluşur.

İlçe Yönetim Kurulu üyeleri, İlçe Kongresinin doğal üyeleridir. Geçici/Kurucu Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılabilirler; ancak kongre delegesi seçilmemişlerse oy kullanamazlar.

İlçe Belediye Başkanı ile ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanları o ilçe kongresinin doğal delegeleridir. Merkez ilçede ise, merkez ilçe çevresindeki diğer Belediye Başkanları ve İl Belediye Başkanı, Merkez İlçe Kongresinin doğal delegesidirler.

İlçe Kongresi'nin delegelerinin mahallelere göre dağılımı, partinin son genel seçimlerde, o ilçede aldığı oy sayısı esas alınarak saptanır. Parti, seçime katılmamış ise, bu oranlama üye sayısına göre yapılır. Bir ilçede kayıtlı üye sayısı 400 veya daha az ise, İlçe Kongresi, üyelerin tümünün katılımı ile yapılır. Eğer ilçe üyelerinin toplam sayısı 400'ü aşıyorsa Siyasi Partiler Yasası'nın öngördüğü yöntemler çerçevesinde çıkarılacak yönetmelikle üyeler arasında seçim yapılır. Bu durumda İlçe Kongresi, yapılan seçim sonucunda sayısı 400'ü aşmayacak biçimde seçilen ilçe delegelerinden oluşur.

İlçe Kongresi, PM tarafından hazırlanacak Büyük Kongre takvimi uyarınca çizilen genel çerçeve içinde, iki yılda bir İlçe Yönetim Kurulu'nun belirlediği tarih, yer ve gündemle toplanır. İlçe Kongresi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla üyelere duyurulan ve ilçe seçim kuruluna bildirilen yer, gün ve gündem ile toplanır. Çoğunluk sağlanamazsa bir gün sonra belirtilen yer ve gündemle nisapsız olarak toplanır. İlçe kongreleri için gazete ilanı verilmez.

Olağanüstü Kongre: İlçe Yönetim Kurulu'nun kararı ve ilçe üyelerinin, 'delegelerinin' 1/5'nin yazılı istemiyle olur.

İlçe YK'nun Çalışma Raporu, toplantı yeri ve gündemi delegelere İlçe Kongresi'nden 15 gün önce gönderilir.

İLÇE KONGRESİNİN GÖREV VE YETKİLERİ

İlçe Başkanı'nı, İlçe Yönetim Kurulu'nun asil ve yedek üyelerini gizli oyla seçmek.

İlçe Yönetim Kurulu'nun Çalışma Raporunu görüşerek karara bağlamak.

İlçe örgütünün gelir-gider hesabını kabul etmek ve İlçe Yönetim Kurulu'nu aklamak veya kesin hesabını reddetmek.

Program ve tüzük doğrultusunda, ülke ve dünya olaylarını incelemek, değerlendirmek ve karara bağlamak.

Program ve tüzük doğrultusunda, parti sorunlarını incelemek, değerlendirmek ve karara bağlamak.

İlçe düzeyinde yerel politikalar oluşturmak ve yürürlüğe sokmak.

Mahalle ve köy temsilcilerinin genel üye toplantılarından gelen karar tasarılarını görüşüp karara bağlamak.

İl Kongresi üyelerini seçmek.

İLÇE YÖNETİM KURULU (İLÇE YK)

İlçe Yönetim Kurulu, ilçelerde ve il merkezlerindeki Merkez İlçede, İlçe Başkanı ile birlikte 5 asil üyeden, 2 yedek üyeden oluşur. Boşalan asil üyelikler, oy sırasına göre yedeklerden doldurulur.

İlçe YK, parti çalışmalarını, tüzük, program; Büyük Kongre, PM, BK ve İl Yönetim Kurulu kararları ışığında değerlendirir, tam yetki ve inisiyatifle karar alır ve yürütür.

İlçe YK en geç bir hafta sonra yapacağı ilk toplantısında, kendi içinde ihtiyaç duyduğu görev bölümünü yapar. Her İlçe Yönetim

Kurulu görev bölümü sırasında İlçe Sekreteri ve İlçe Saymanı seçer.

İlçe YK Başkanı: partinin ilçedeki tüm çalışmalarını İlçe YK vasıtasıyla düzenler ve koordine eder.

İlçe YK sekreteri, partinin her türlü yazışma işlerinin, sekreterlik ve büro hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur. İlçe Başkanının bulunmadığı durumlarda, İlçe Yönetim Kurulu toplantılarını yönetir.

İlçe YK Saymanı, ilçe parti örgütünün hesap işlerinin yürütülmesinden sorumludur. Gelir ve gider işlerinin süresi içinde ve düzenli yapılmasını sağlar, üye ödentilerini toplar, il ödentisini gönderir ve bu işlemler için gerekli girişimleri yapar.

İlçe YK olağan olarak en az 15 günde bir toplanır. İlçe Başkanı'nın veya YK üyelerinin en az 1/2'nin istemiyle olağanüstü toplantı yapılabilir. Toplantı gündemini, İlçe Başkanı hazırlar. Hazır bulunan üyelerin, en az 1/4' istemiyle gündeme yeni maddeler tartışmasız eklenir.

İlçe YK, görev alanı içinde tüm parti çalışmalarını yürütmekle yükümlüdür.

BELDE ÖRGÜTÜ

Madde 14:

Belde Örgütü, İl ve İlçe merkezleri dışında, belediye olan yerlerde kurulabilir. İlçe başkanlıklarına bağlıdır. Başkan ile birlikte 3 kişiden oluşur.

Belde Yönetiminin ilk kuruluşu, İlçe Yönetim Kurulu'nun görüşü alınarak, 3 parti üyesi tarafından oluşturulur.

Belde Yönetim Kurulu, İlçe Başkanının ya da İlçe Yönetim Kurulunun görevlendireceği İlçe Yönetim Kurulu'ndan bir üyenin başkanlığında yapılacak toplantıda o beldede oturan partili üyelerce seçilir.

Seçilmiş belde yönetim kurulunun görev süresi, bağlı bulunduğu ilçe başkanlığının görev süresi kadardır.

DANIŞMA MECLİSLERİ

Madde 15:

PARTİ MERKEZ DANIŞMA MECLİSİ

Genel Başkan, PM üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, partili milletvekilleri ve bakanlar, il başkanları ve il temsilcileri, ilçe başkanları, partili il belediye başkanlarından oluşur.

Parti Merkez Danışma Meclisi, parti politikaları ile ilgili her konuda PM ve MYK'ya tavsiye niteliğinde kararlar alabilir.

Parti Danışma Meclisi, en az iki yılda bir kez toplanır. Çalışma esasları PM tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu gerekli gördüğü hallerde, Parti Merkez Danışma Meclisi'ni toplantıya çağırır.

Gündem 15 gün önceden katılımcılara iletilir. Parti Merkez Danışma Meclisi, esas olarak bu gündemi temel alarak kendi gündemini oluşturur.

Parti Merkez Danışma Meclisi toplantısı, Genel Başkan ya da MYK'nın tespit edeceği bir Genel Başkan Yardımcısı tarafından bir açılış konuşmasıyla açılır.

Katılımcıların iradesi ve demokratik seçimle belirlenen 3 kişilik bir Divan tarafından yönetilir.

İL DANIŞMA MECLİSİ

İL YK Kurulu ve Disiplin Kurulu Üyeleri; İlçe YK ve Disiplin Kurulu Üyeleri; Belde örgütü yöneticileri, İl Kongresi delegeleri, il milletvekilleri, İl Parti Meclisi üyeleri, İl Büyük Kongre delegeleri, partili il belediye başkanları, Büyükşehir Belediye Meclis Üyeleri ve il genel meclis üyeleri, il çevresindeki sivil toplum (sendikalar, kooperatifler vb.) ve meslek örgütlerinde yönetici ve bu kurumlarda parti çalışma birimlerinin temsilcisi ve başkanı olan partililerden oluşur.

Yılda en az bir kez toplanır. İl yönetim Kurulu'na tavsiye niteliğinde karar alır ve ilin çeşitli sorunları üzerine görüş ve öneriler oluşturur.

İLÇE DANIŞMA MECLİSİ

İL YK üyeleri, İlçe YK üyeleri, belde örgütü yöneticileri, partili belediye başkanı, belediye meclisi ve il genel meclisi üyeleri; ilçenin il ve Büyük Kongre delegeleri, ilçe çevresindeki sivil toplum ve meslek örgütlerinde yönetici ve temsilci olan partililer; partili muhtarlar ve parti örgütleri tarafından tespit edilip çağrılacak partisiz yurttaşların katılımı ile oluşur.

Yılda en az bir kez toplanır. Katılımcıların iradesi ve demokratik seçimle tespit edilecek 3 kişilik Divan tarafından yönetilir. İlçe sorunları üzerine görüş ve öneriler oluşturur.

İl ve İlçe Danışma Meclisleri, ilgili Yönetim Kurulu'nun ya da üst yönetim biriminin isteği halinde olağanüstü toplantılar da yapar. İl çevresindeki ilçeler, Danışma Meclislerini birleştirerek toplayabilirler.

İl ve İlçe Danışma Meclisleri, İl ve İlçe Başkanları, onların olmaması halinde sekreterler ya da YK üyeleri tarafından bir konuşma ile açılır. Katılımcıların iradesi ve demokratik seçimle tespit edilecek 3 kişilik Divan tarafından yönetilir.

İL, İLÇE VE BELDE ÜYELERİ VE PARTİSİZ VATANDAŞLAR KONFERANSLARI

Madde 16:

İl, İlçe ve Belde örgütü, tartışacağı ve karar alacağı konularda gerekli gördüğü uzman, bilim adamı, gazeteci, yazar vb. kişilerin de görüşüne başvurmak üzere çağrılı olduğu, tüm parti üyeleri ve isteyen partisiz yurttaşların da tartışmacı ve izleyici olarak katılacağı 'İl, İlçe, Belde Üyeleri ve Partisiz Vatandaşlar

Konferansları' toplayabilir. Bu konferansların tartışma ve kararları parti örgütleri için tavsiye niteliğindedir.

PARTİ TEMSİLCİLİĞİ VE LOKALLERİ

Madde 17:

Parti Temsilciliği:

Genel Merkez ya da ilgili yönetim kurulu, henüz il veya ilçe örgütü kurulmamış il veya ilçe merkezlerinde veya beldelerde başvuran yurttaşlara ilk elden parti hakkında bilgi vermek, tüzük, program ve parti yayınları ile rozet, flama vb. parti sembollerini satmak, dağıtmak, üyelik için başvuran yurttaşların giriş belgelerini kabul etmek ve böylece o yerde parti örgütünün kurulmasına olanak sağlamak veya temsilcilik olarak faaliyetini sürdürmek amacı ile bütünüyle ilgili yönetim kurulunun sorumluluğunda olmak üzere görevlendireceği bir parti üyesi eliyle 'Parti Temsilciliği' açabilir. İlgili il ilçe ya da beldede parti örgütü kurulduğu anda temsilciliğin görevi sona erer.

Parti Lokali:

Partinin Genel Merkez, il ve ilçe örgütleri ihtiyaç duymaları halinde, buldukları bölgelerde veya örgütlerinde lokal açabilirler.

YURT DIŞI ÖRGÜTLENMESİ

Madde 18:

Parti ihtiyaç halinde, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Avusturya, Avustralya, Azerbaycan, Bulgaristan, Hırvatistan, Kazakistan, Kırgızistan, Ermanistan, Ukrayna, İngiltere, Fransa, İsviçre, İsveç, Norveç, Finlandiya, Hollanda, Danimarka, Yunanistan, Belçika, İspanya, İtalya, Kanada, Rusya Federasyonu, İran, Irak, Suriye, Ürdün, Mısır, İsrail, Lübnan gibi ülkelerde parti temsilcilikleri açabilir. Temsilcilikler, seçimle demokratik bir tarzda oluşturulur.

Yurtdışı örgütlenmesi, MYK'ya bağlı olarak çalışmalarını yürütür.

Yurt dışı örgütleri, partiyi buldukları ülkede temsil eder; o ülkelerde partiye üye kazandırır; seçimlerde oy kullanmaları için koşulları olgunlaştırır; çeşitli partiler, kişiler ve kuruluşlarla parti adına ilişkileri sürdürür.

Örgütlenmenin yapısı, kuralları ve oluşumu, örgütlenme yapılacak ülkelerin özgül koşulları göz önüne alınarak MYK tarafından hazırlanan, 'Yurtdışı Örgütlenmesi Yönetmeliği'nde belirlenir.

GENÇLİK KOLU ÖRGÜTÜ

Madde 19:

Parti, gençlik sorunları konusunda çalışma yapmak, gençlerin sorunlarına çözüm bulmak ve onları partiye kazandırmak için Gençlik Kolu Örgütü kurar; gençliğin toplumsal, kitlesel demokratik hareketine ve örgütlenmesine destek verir.

Gençlik Kolu, Merkez, İl ve İlçe Gençlik Kollarından oluşur. Gençlik Kollarının kurulmasına Merkezde PM, İllerde İl Yönetim Kurulu, İlçelerde İlçe Yönetim Kurulu karar verir.

18 ve 30 yaşları arasındaki parti üyeleri aynı zamanda gençlik kolu örgütü üyesidirler. Merkez Gençlik Kolu Yürütme Kurulu 7 ya da

11 üyeden; İl Gençlik Yürütme Kurulu 5 ya da 7 üyeden; İlçe Gençlik Kolu Yürütme Kurulu 3 ya da 5 üyeden oluşur. Her Yürütme Kurulu, kendi içinde sözcü, sekreter ve sayman seçer.

Merkez Gençlik Kolu PM'ye, İl Gençlik Kolu Merkez Gençlik Kolu Yürütme Kuruluna, İlçe Gençlik Kolu İl Gençlik Kolu Yürütme Kurulu'na bağlı olarak çalışır.

İl ve İlçe Gençlik Kolları yılda bir kere kongrelerini gerçekleştirirler. İlçe Gençlik Kolu Kongresi'ne ilçe örgütüne üye olan 18 ile 30 yaş arasındaki bütün üyeler katılabilir. İlçe Gençlik Kolu Yürütme Kurulu üyeleri İlçe Kongresi'nin doğal delegeleridir. İlçe Gençlik Kolu Kongresi, Yürütme Kurulunu ve İl Gençlik Kolu Delegelerini seçer.

İl Gençlik Kolu Kongresi'ne, ilçelerden seçilmiş delegeler katılır. İl Gençlik Kolu Yürütme Kurulu üyeleri, İl Gençlik Kolu Kongresi'nin doğal delegeleridir. İl Gençlik Kolu Kongresi, İl Gençlik Kolu Yürütme Kurulu'nu ve Merkez Gençlik Kolu delegelerini seçer. İl Gençlik Kongresi'nde her beş delege için bir Merkez Gençlik Kolu Kongre delegeşi seçilir.

Merkez Gençlik Kongresi, İl Gençlik Kolu Kongrelerinden seçilmiş delegelerle toplanır. Merkez Gençlik Kurulu Yürütme Kurulu üyeleri,

Kongrenin doğal delegeleridir. Merkez Gençlik Kolu Kongresi, Yürütme Kurulu'nu seçer.

Gençlik Kolları Genel Merkez, il ve ilçe binalarında çalışır. Gerek görülürse, PM'nin izni ile ayrı gençlik kolu binaları da açabilir.

Gençlik Kolu örgütlerinin ilk kongrelerinin yapılmasına kadar, ilçe gençlik kolu Parti İlçe Yönetimi, il gençlik kolu Parti İl Yönetimi ve Merkez Gençlik Kolu PM tarafından oluşturulur.

KADIN KOLU ÖRGÜTÜ

Madde 20:

Parti, kadın sorunları ile ilgili çalışmalarını yürütmek, genel kadın hareketine destek vermek için Kadın Kolu Örgütü kurar.

Merkez Kadın Kolu kurulmasına PM karar verir. PM, Merkez Kadın Kolu faaliyetini sürdürmek için, kendi içinde yeterli sayıda üyesini görevlendirir.

İl ve ilçelerde Kadın Kolu kurulmasına il ve ilçe yönetim kurulları karar verir.

İl yönetim Kurulları, kadın kolu çalışmalarını yürütmek için il örgütü üyeleri arasından 5 ya da

7 üyeyi seçer. İl Kadın Kolu, İl Yönetim Kurulu'na bağlı olarak çalışır.

İlçe Yönetim Kurulları, kadın kolu çalışmalarını yürütmek için 3 ya da 5 üye seçer. İlçe Kadın Kolu İlçe Yönetim Kuruluna bağlı olarak çalışır.

Kongrelerini 18. Maddede Gençlik kolu örgütünün izlediği yöntemle gerçekleştirir.

EMEK ve MESLEK KOLU ÖRGÜTÜ

Madde 21:

Merkez Emek ve Meslek Kolu örgütü:

Ülke düzeyinde örgütlenmiş emek ve meslek örgütlerinin merkez yöneticisi konumundaki parti üyesi ve fahri üyeler ile il emek meclislerinin yürütmelerinden gelen 1'er üye ve MYK'nın ilgili üyelerinden oluşur. Yılda en az 2 kez toplanır. Toplantı yeter sayısı aranmaz. Kendi içinden 5 ya da 7 kişilik bir yürütme belirler.

Toplantılar, MYK ve Merkez Meclis Yürütmesi eliyle örgütlenir ve gündemi birlikte hazırlanır. Yürütme üyeleri, PM toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılırlar.

Kongre ve PM kararları doğrultusunda emek hareketine dair genel politik öneriler oluşturur. Bu öneriler, MYK tarafından uygun görülürse karar haline getirilir.

Parti üyeleri, kendi alanlarında parti politikaları doğrultusunda alan mücadelesini ve inisiyatiflerini geliştirmeyi esas alır.

İl Emek ve Meslek Kolu örgütü:

İl düzeyinde örgütlenmiş emek ve meslek örgütlerinin üyesi olan parti üyeleri ve fahri üyelere, şube yöneticileri ve il yönetim kurulunun ilgili üyelerinden oluşur. Merkez Emek ve Meslek Kolu tarafından önerilip MYK tarafından karar haline getirilen parti politikalarının il düzeyinde somutlaştırılmasını ve uygulanmasını sağlar. Kendi içinden 5 ya da 7 kişilik yürütme belirler. Yılda en az 4 kez toplanır. Toplantı için, toplantı yeter sayısı aranmaz. Toplantılar il yönetim kurulu ve il Emek ve Meslek Kolu yürütmesi eliyle örgütlenir ve gündemi birlikte hazırlanır.

İl yönetim kurulu, İl Emek ve Meslek Kolu yürütmesinin görüşünü de alarak alanlarda faaliyet yürüten parti üyesi ve fahri üyelere ihtiyaç duyduğunu toplantıya çağırabilir. İl yürütmesi, iş kolu ve sektör düzeyinde kollar oluşturabilir.

İlçe Emek ve Meslek Kolu:

İl Emek ve Meslek Kolunun önerisi, il yönetim kurulunun kararıyla ihtiyaç duyulan ilçelerde İlçe Emek ve Meslek Kolu oluşturulur. İlçe Emek ve Meslek Kolu, ilçede faaliyette bulunan emek örgütünün üyesi olan partililerden oluşur.

Aralarında belirledikleri bir kişi İl Emek ve Meslek Kolunun katılımcısı olur.

GÖREVDEN ALMA

Madde 22:

Yasa ve Tüzük gereklerini yerine getirmeyen, üst kurulların ve disiplin kurullarının süreli yazılarını zamanında yanıtlamayan veya üst organların veya disiplin kurullarının kararları doğrultusunda faaliyet yürütmekten imtina eden il ve ilçe yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, üst yönetim kurullarınca yazı ile uyarılır. En çok 30 günlük süre içinde uyarı gereklerini yerine getirmeyen başkan ve yönetim kurullarının yenilenmesi amacıyla ilçe ve il kongreleri bir üst kurul tarafından 30 gün içinde toplantıya çağrılır. Kongreyi toplamayan başkan ve yönetim kurulları bir üst kurulca görevden alınır.

İlçe başkanı ve üyeleri için üst organ il yönetim kurulu;

İl yönetim kurulu başkanı ve üyeleri için üst organ Merkez Yürütme Kurulu'dur.

Atanan il başkanı ve üyeler, en geç 45 gün içinde, ilçe başkanı ve üyeler, en geç 30 gün içerisinde kongreyi olağanüstü toplamakla yükümlüdür.

SEÇİMLERE İTİRAZ

Madde 23:

İlçe veya Beldeye bağlı mahalle veya köylerdeki delege seçimlerinden sonraki 2 gün içinde İl Yönetim Kurulu'na itiraz edilebilir. İl Yönetim Kurulu'nun kararı kesindir.

İl ve İlçe Kongreleri'nden 7 gün önce parti binasında askıya alınan listeye, Üye, delege seçildiği halde adı yazılmamakla, seçilmediği halde yazılmak ya da yanlış yazılmak gibi nedenlerle 3 günlük duyuru süresi içinde ilgili Seçim Kurulu Başkanlığı'na itiraz edebilir.

İlçe ve İl Kongreleri'ndeki ve Büyük Kongre'deki seçim işlemlerine veya sonuçlarına ilişkin itirazlar, tutanakların düzenlenmesinden

başlayarak 2 gün içinde ilgili Seçim Kurulu Başkanlığı'na bildirilir.

Belde seçimi kararlarına karşı üyeler,  gün içinde İlçe Yönetim Kurulu Başkanlığına, İlçe Yönetim Kurulu'nun konuya ilişkin kararına karşı 3 gün içinde Parti Meclisi'ne itiraz edebilirler.

YARGI YOLUYLA KONGRE

Madde 24:

Büyük Kongre veya İl ve İlçe Kongreleri'nde yapılan seçimlerin, ilgili Seçim Kurulu Başkanlığı'nca iptal edilmesi durumunda Seçim Kurulu Başkanı'nın saptadığı ve bildirdiği gün, saat ve yerde seçimlerin yenilenmesi için Kongre toplanır. Bu Kongre'de yalnız seçim yapılır, görevini yapmayarak veya savsaklayarak seçimlerin iptaline neden olan sorumlular hakkında disiplin işlemi uygulanabilir.

MECLİS GRUPLARI

Madde 25:

Parti Grubu;

Partili milletvekilleri oluşturulur. Büyük Kongre kararları ve parti programı doğrultusunda yasama çalışması yapar. Genel Başkan, meclis üyesi ise Grup Başkanı'dır. Görev ve yetkileri grup iç tüzüğü ile belirlenir.

Belediye ve İl Genel Meclisi Grupları;

Belediye meclisleri ve il genel meclislerindeki partili üyeler kendi aralarında bir grup oluştururlar. Partili belediye başkanı bu grubun başkanıdır. Belediye başkanı partili değilse il başkanı, yokluğunda ilçe başkanı grubun doğal başkanıdır. Meclis grupları kendi içlerinde başkan vekili ve sözcülerini seçer. İl ve ilçe başkanları parti gruplarını, bütçe, yıllık program ve faaliyet raporları görüşmeleri öncesinde toplar. Görev ve yetkileri grup iç tüzüğü ile belirlenir.

SEÇİMLERDE ADAYLARIN BELİRLENMESİ

Madde 26:

MİLLETVEKİLİ ÖN SEÇİMİ

Milletvekili adayı olacak partililer, o seçim bölgesindeki parti üyelerinin tümünün

katılacağı ön seçim sistemiyle belirlenir. Ön seçimler, SPY ve PM tarafından hazırlanacak ön seçim usulünü gösterir yönetmeliğe göre yapılır. Ancak zorunlu hallerde PM, SPY'da gösterilen diğer aday belirleme yöntemlerine başvurma kararı alabilir.

Madde 27:

YEREL SEÇİMLERDE PARTİ ADAYLARININ BELİRLENMESİ

Yerel seçimlerde parti adayları SPY ve bu konuda hazırlanacak yönetmeliğe göre yapılacak seçimlerde belirlenir. Adaylar, o seçim bölgesindeki parti üyelerinin tümünün katılacağı ön seçim sistemiyle belirlenir. Ön seçimler SPY ve PM tarafından hazırlanacak ön seçim usulünü gösterir yönetmeliğe göre yapılır. Ancak zorunlu hallerde PM, SPY'da gösterilen diğer aday belirleme yöntemlerine başvurma kararı alabilir.

DİSİPLİN KURULLARI

Madde 28:

Merkez Disiplin Kurulu (MDK); Büyük Kongre’de gizli oyla seçilen 7 asil 2 yedek üyeden oluşur.

İl Disiplin Kurulu: İl kongresinde gizli oyla seçilen 3 asil, 2 yedek üyeden oluşur.

Milletvekili Meclis Grup Disiplin Kurulu: Grup Genel Kurulunca gizli oyla seçilen 5 asil, 3 yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurullarında görev alanlar partinin diğer organlarında görev alamazlar. Ancak partinin uzmanlık komisyonlarında veya meclislerinde parti üyesi sıfatlarıyla çalışabilirler.

YETKİLERİ

a-MDK, partinin merkez organlarında görevli olanlar, il başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyelerinin parti görevleriyle ilgili disiplin kovuşturmalarını yapar ve karara bağlar.

b-MDK, aynı zamanda il disiplin kurullarının üst itiraz organıdır.

c-İl disiplin kurulu, yukarıda sayılan parti üyeleri dışında kalan parti üyeleri ile ilgili

disiplin suçlarının kovuşturmasını yapar ve karara bağlar.

d-Milletvekili Meclis Grup Disiplin Kurulu, Meclis Grup Genel Kurulu üyeleri ile ilgili disiplin suçlarının kovuşturmalarını yapar ve karara bağlar.

e-Disiplin kurulları SPY 55. Maddesi'ne göre çalışır.

DİSİPLİN KURULUNA BAŞVURU

a-Genel Başkan, PM üyeleri, MYK üyeleri, MDK üyeleri, il başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyeleri hakkında, disiplin suçları nedeniyle üyesi oldukları organ tarafından re'sen veya şikâyet üzerine Merkez Disiplin Kurulu'na başvurulabilir. Şikâyet üzerine yapılan sevklerde oylama yapılır.

b-Organların üyeleri kendileri ile ilgili sevk oylamasında oy kullanamaz.

c-İl yönetim kurulları; ilçe başkanları ve ilçe yönetim kurulu üyeleri hakkında, ilçe yönetim kurulları ise belde başkanları ve yukarıda organlarda sayılan üyeleri dışındaki tüm üyeleri hakkında re'sen veya şikâyet üzerine il disiplin kuruluna başvurulabilir.

d-İlgiliyi disiplin kuruluna sevk eden organ sevk işlemini ilgili yasalara, Parti Tüzüğü'ne, varsa disiplin yönetmeliğine uygun düzenler.

e-Başvuru veya sevk işleminde bulunan kişi veya organ, başvurusuna esas teşkil eden tüzük hükümlerini, ihlal edilen tüzük maddesini ve iddiasını destekleyen bilgi, belge, tanık ve her türlü kanıtı bir dilekçeyle ilgili organa iletmek durumundadır.

ÇALIŞMA USULÜ

a-Sevk yetkisi olanlarca, şikâyet başvurusu üzerine veya re'sen disiplin kurullarına sevk yapılır. Disiplin Kurullarına sevk; şikâyet başvurusundan veya re'sen sevklerde konusu disiplin suçu oluşturan fiilin öğrenildiği tarihten itibaren en geç 1 ay (bir ay) içerisinde yapılır.

b-Disiplin kovuşturması; kovuşturmanın başlatılmasından itibaren en geç 2 (iki) ay içerisinde sonuçlandırılır. Kovuşturmanın uzaması durumunda bu süre aşılabılır. Ancak her durumda bu süre 3 (üç) ayı geçemez.

c-Disiplin kurulu gerekli görürse tedbir niteliğinde olmak üzere disiplin kuruluna sevk

edilen üyeyi parti içindeki görevinden alabilir. Disiplin kurulu, ilgiliyi görevden alırsa bir ay içerisinde karar verir. Bu süre içerisinde karar veremediği durumlarda görevden alma kararını yeniden gözden geçirir. Disiplin kurulu, karar verinceye kadar toplantılarını kapalı yürütür. Disiplin kurulunun görüştüğü bir olayla ilgili olarak parti organ ve toplantılarında görüşme açılmaz, söz alınamaz, yayın yapılamaz.

d-Disiplin kurulunca verilen kararlar ile disiplin cezaları hakkında, partinin her kademedeki kongre ve toplantısında görüşme yapılamaz. Merkez Disiplin Kurulu'nun vermiş olduğu kararlar, Büyük Kongre'de kaldırılabilir. Bunun için, ceza alan üyenin kayıtlı olduğu ilçe yönetim kurulunun veya ilgilinin şahsen PM'ne başvurusu üzerine PM'nin veya Büyük Kongre delegelerinin % 5'inin Büyük Kongre'ye başvurusu gereklidir. Ancak özel alan dâhil kadına yönelik her türlü şiddet; fiziksel ya da psikolojik şiddet (baskı, tehdit, aşağılama, cinsel taciz vb.) uygulayan üyeye verilen disiplin cezaları bu af yetkisi kapsamı dışındadır. Bu kural çocuğa yönelik suçlarda da uygulanır.

e-Parti disiplin kuruluna sevk edilen üye, disiplin kurulunun kesin kararı olmadığı sürece masumdur.

f-Disiplin kurulunca hakkında geçici çıkarma cezası verilen üye, parti faaliyetine katılamaz ve parti organlarına teklifte bulunamaz, üyelik haklarını kullanamaz, ancak üyelikten doğan yükümlülüklerini yerine getirir. Geçici çıkarma süresinde partinin program, tüzük ve yetkili kurullarının belirlediği parti politikalarına ve parti organlarının bağlayıcı kararlarına uymakla yükümlüdür. Geçici çıkarma cezası alan üyelerin organlardaki üyelikleri düşer; yerlerine yedek üye çağırılır.

g-Partiden kesin çıkarma için disiplin kurulu üye tam sayısının yarısından bir fazlasının kararı gereklidir. Disiplin kuruluna sevk edilen üye sözlü ve yazılı savunma hakkına sahiptir. Disiplin kuruluna sevk edilen üye, hakkındaki belge ve kanıtların parti organlarından istenmesini Disiplin Kurulu'ndan talep edebilir.

h-Disiplin kuruluna sevk edilen üyeye savunması için yazılı çağrı yapılır. Bu çağrıya bildirimden itibaren 15 gün içerisinde yanıt vermeyen üye savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Bu süre SPY 55. Maddesi çerçevesinde 7 güne indirilebilir.

ı-Kasıtlı suç isnadı ve asılsız tanıklık, disiplin suçu olarak değerlendirilir. Bu konuda disiplin kurulu re'sen işlem yapar.

i-Disiplin kurulu kararı alınmadan önce bu konuda parti içinde ve dışında yazılı veya sözlü görüş açıklayanlar hakkında disiplin kurulunca re'sen işlem yapılır.

j-Kadına ve 18 sekiz yaşından küçükler'e yönelik suçların disiplin kurullarında görüşülmesine öncelik verilir.

k-Parti Meclisi, disiplin kurullarının çalışma usullerine dair bir yönetmelik çıkarır.

DİSİPLİN SUÇ VE YAPTIRIMLARI

Madde 29:

Disiplin yaptırımları uyarı, kınama, üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten kesin çıkarmadır.

Dört aydan az geçici çıkarma cezası verilemez. Ancak özel alan dâhil kadına yönelik her türlü şiddet; fiziksel ya da psikolojik şiddet (baskı, tehdit, aşağılama, cinsel taciz vb.) uygulayan üyeye verilen disiplin cezalarında üyelikten geçici çıkarma cezasının süresi 1 yıldan az olamaz.

Aşağıdaki disiplin suçlarına, karşılarında yazılan yaptırımlar uygulanabilir. Tekrarı halinde, bir üst ceza verilir. SPY 62. Maddesi hükmü gereğince aidatını ödemeyen üyeye geçici çıkarma ve kesin çıkarma cezası uygulanmaz.

a- Geçerli bir nedeni olmaksızın aidatını yazılı bildirimle rağmen 4 ay üst üste ödemeyen üyeye uyarı cezası verilir.

b- Önceden bildirilen geçerli bir neden olmaksızın, PM ve MYK üyeleri hariç kurul ve organ toplantılarına arka arkaya üç kere ya da yılda altı kere katılmayan yöneticiye uyarı veya kınama cezası verilir.

c- Disiplin kuruluna kasıtlı başvuru yapanlar, disiplin kurulu çalışmaları hakkında beyanda bulunanlar, kasıtlı olarak suç isnat edenler, yalan tanıklık yapanlar, çağrıldığı halde disiplin kuruluna tanıklığa gelmeyenler, kasıtlı olarak disiplin soruşturmasının uzamasına yol açanlar, disiplin kurulu kararı alınmadan bu konuda parti içinde veya dışında yazılı veya sözlü görüş açıklayanlar hakkında kınama veya üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.

d- Parti eylemine karşı eylem yapan üyeye kınama, üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

e- Parti işlerinde özel çıkar sağlayan üyeye üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

f- Parti parasına veya malına zarar veren, parti defter veya evraklarında tahrifat yapan üye veya yöneticiye kınama, üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

g- Parti üyelerinin kişilik haklarını zedeleyici beyan veya davranışlarda bulunan üyeye uyarı veya kınama cezası verilir.

h- Temel insan haklarına yönelik ihlallerde bulunan veya temel insan haklarına yönelik ihlalleri olumlayan üyeye kınama veya üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

ı- Özel alan dâhil kadına yönelik her türlü şiddet; fiziksel ya da psikolojik şiddet (baskı, tehdit, aşağılama, cinsel taciz vb.) uygulayan üyeye bir yıldan az olmamak üzere üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir

i- Özel alan dâhil çocuklara tehdit veya şiddet uygulayan veya tacizde bulunan üyeye, bir

yıldan az olmamak üzere, üyelikten geçici çıkarma veya kesin çıkarma cezası uygulanır.

j- SPY gereğince üyeliğe kabul şartlarını sonradan kaybeden üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

k- Kadına yönelik cinsel suçlar ve şiddet suçlarında, suçlamaya muhatap kişi partiden istifa etse dahi, disiplin soruşturması tamamlanır ve disiplin kurulu kararı açıklanır. Bu kural çocuğa yönelik suçlarda da uygulanır.

l- Kadına yönelik cinsel suçlar ve şiddet suçlarıyla ilgili kovuşturma sürecinde kadının beyanı esas alınarak değerlendirme yapılır.

İTİRAZ

Madde 30:

a-İl disiplin kurulu kararlarına karşı MDK'na başvurulabilir. Hakkında partiden ya da gruptan geçici ve kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi parti içi itiraz yollarını tükettikten sonra SPY'nın 57. Maddesi çerçevesinde yargı yoluna başvurabilir. Yargı kararı kesindir.

b-Merkez Disiplin Kurulu'na itiraz süresi ilgiliye verilen savunma süresi kadardır.

c-İl disiplin kurulunun vermiş olduğu üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten kesin çıkarma kararları herhangi bir itiraz olmaksızın Merkez Disiplin Kurulu incelemesine tabidir.

d-Merkez Disiplin Kurulu karar vermeden, il disiplin kurulunun üyelikten geçici veya üyelikten kesin çıkarma kararı kesinleşmez.

KARAR DÜZELTME VE YENİDEN YARGILAMA İSTEMİ

Madde 31:

a-PM veya MYK, başvuruyla veya re'sen, MDK kararlarına karşı düzeltme ve yargılamanın yenilenmesi istemiyle MDK'na başvurabilir. Karar düzeltme istemi, MDK kararının ilgili organa bildirilmesinden itibaren 15 gündür. Başvurularda gerekçeler gösterilir. Bu başvurular tüzük ve SPY'nda belirtilen itiraz yolları arasında değerlendirilmez.

b-Merkez Disiplin Kurulu, bu başvuruları en geç 30 gün içinde karara bağlar. Karar düzeltme ve yeniden yargılama istemleri kararın uygulanmasına engel değildir. Yeniden yargılama isteminin kabul edilmesi halinde,

karar verilene kadar önceki kararın yürütmesinin durdurulmasına karar verilebilir.

MALİ HÜKÜMLER

Madde 32:

Parti çalışmalarını doğrudan doğruya üyelerin maddi katkılarıyla sürdürmek ve partiye sürekli gelir akışını güvence altına alabilmek için, tüm üyeler; kişisel gelir durumları ile orantılı olarak ve tüzükle belirtilen ölçü ve biçimde düzenli ödenti öderler.

GELİR KAYNAKLARI

Üyelerden alınan giriş ve aylık ödentileri, Parti milletvekillerinden alınacak ödentiler, Adaylık için başvuranlardan alınacak özel ödentiler, Parti bayrağı, flaması, rozet vb.nin satışlarından elde edilecek gelirler, Parti yayınlarından sağlanacak gelirler, Üye kimlik kartı, defter, makbuz karşılığında alınacak paralar, Partinin düzenlediği kültür ve sanat etkinliklerinden, tiyatro, film gösterisi, konser ve yemeklerinden elde edilecek gelirler, Parti mal varlığından elde edilecek gelirler, Bağışlar,

Partili Belediye Başkanları, Belediye ve İl Genel Meclisi Üyelerinin ödentileri,
Devlet yardımı ve SPY'nin 110. Maddesi uyarınca partiye intikal edecek mallar, haklar ve alacaklar.

Bu gelirler, partinin hangi birimince sağlanmış olursa olsun, parti tüzel kişiliğindedir. Gelirler, **Merkez Yürütme Kurulu (MYK)** tarafından bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bu makbuzlara ilişkin kayıtlar, Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı tarafından tutulur. Parti örgütü aldığı ve kullandığı makbuzlardan dolayı **Merkez Yürütme Kurulu (MYK)** karşı sorumludur.

Partinin bütçesi, bilançoları, gelir ve gider cetvelleri ile kesin hesaplarının nasıl düzenleneceği ve gelirlerin sağlanması ile giderlerin yapılmasına ilişkin usuller SPY'nin ilgili hükümleri ve tüzük doğrultusunda hazırlanacak mali işler yönetmeliği ile gösterilir.

Partinin her türlü gelir ve gideri SPY hükümleri ve yönetmelikler çerçevesinde belgelendirilir ve muhasebeleştirilir. Partinin bütün organları görev alanlarındaki mali işlemlerin belgelendirilmesi ve muhasebeleştirilmesinden birinci derecede sorumludur.

ÖDENTİLER

Madde 33:

Partiye üye olan her kişiden en az 10 TL (On Türk Lirası), en çok 5.000 TL (Beş bin Türk Lirası) giriş aidatı alınır. Giriş aidatı Genel Merkez'e aktarılır.

Parti üye aidatları aylık 10 TL dir. Üst sınırı 500 TL dir. Bu miktar üye tarafından belirlenir ya da değiştirilir.

Genel ve yerel seçimlerde adaylık için başvuru ödentisi PM tarafından belirlenir.

GİDERLERDE SORUMLULUK VE YETKİ**Madde 34:**

Partinin giderleri ve girişeceği yükümlülükler, Genel Merkez'de parti tüzel kişiliği, illerde il, ilçelerde ilçe örgütü adına yapılır.

Yükümlülüklere girişmek, bankalardan para çekmek, bir mal veya hak üzerinde tasarrufta bulunmak ya da bu konuda temsil yetkisi vermek için merkezde Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcıları'ndan biri ile Mali İşlerden Sorumlu olan Genel Başkan Yardımcısının, il ve ilçelerde başkan ve sayman üyenin, başkan bulunmadığında sekreter ile

sayman üyenin imzalarının bulunması zorunludur.

BORÇ VERME YASAĞI

Madde 35:

Parti, üyelere, gerçek ve tüzel kişilere hiçbir biçimde borç veremez.

MALİ BEYAN / MAL BEYANI

Madde 36:

Parti Genel Başkanlığına, Parti Meclisi ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliğine seçilenler ile milletvekili, belediye başkanlıkları ve il genel meclis üyeliklerine seçilenler, seçildikleri tarihten sonra en geç 30 gün içerisinde Parti Genel Başkanlığına mal beyanında bulunmak zorundadırlar.

BÜTÇE VE KESİN HESAP

Madde 37:

İl Yönetim Kurulu, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere gelir-gider tahminlerini ayrı ayrı gösteren

yıllık bütçeyi hazırlar ve her yılın Ekim ayı sonuna kadar Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı'na gönderir. Bu bütçeler ile aynı süre içinde Genel Merkez Bütçesi, en geç aralık ayı sonuna kadar PM'ce incelenir ve karara bağlanır.

İlçeleri de kapsamak üzere İl Yönetim Kurulları ve Genel Merkez, Bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesapları hazırlar. Bu hesaplar, Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı tarafından incelenir ve PM'ce onaylanır.

MYK, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesapların bir örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.

Parti hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.

MALİ İŞLER YÖNETMELİĞİ

Madde 38:

Partinin tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine, gelir-gider defterinin tutulmasına, parti bütçe ve kesin hesaplarının düzenlenmesine ilişkin

kurallar ve bu konulardaki yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları 'Mali İşler Yönetmeliği' ile düzenlenir.

TUTULACAK DEFTERLER

Madde 39:

Partinin merkez, il ve ilçe örgütlerinde aşağıdaki defterler zorunlu tutulur:

Üye Defteri: Her ilçe örgütünde mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Karar Defteri: Her yönetim birimi için ayrı ayrı tutulan bu defterde, kararlar gün ve sayı sırasına göre düzenlenir, oylamaya katılanlarca imzalanır.

Yazışma Defteri: Yazışmalar bu deftere gün ve sayı sırası izlenerek yazılır. Gelen yazıların asıllarıyla gönderilen yazıların örnekleri aynı sıra ile dosyalanır.

Gelir ve Gider Defteri: Partinin gelirlerinin nerden sağlandığı ile giderlerin hangi işler ve yerler için yapıldığı, belgelerle belirtilerek sıra ile bu deftere işlenir.

Demirbaş Eşya Defteri: Örgüt birimlerindeki tüm eşyalar, özellikleri belirtilerek gün ve sıra sayısı esasına göre bu deftere yazılır.

Bu defterler, ilgili Seçim Kurulu Başkanlıkları'na onaylatılarak kullanılır.

Organ ve kurullardan başka hangi defterlerin tutulacağı, üye yazımlarının nasıl yapılacağı yönetmelikle düzenlenir.

TÜZÜKTE HÜKÜM BULUNMAYAN DURUMLAR

Madde 40:

Parti Tüzüğü'nde hüküm bulunmayan hallerde SPY ve siyasi partilerle ilgili diğer yasal düzenlemeler dikkate alınır. SPY ve diğer yasalar tarafından tanınan hak ve yetkiler ilgili kurullarca kullanılır.

TÜZÜĞÜN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ

Madde 41:

Bu tüzük 41 ana madde ve 2 geçici maddeden ibaret olup, madde başlıkları Tüzük metnine, içeriğine dâhildir. Tüzük, ilgili evrakla birlikte İçişleri Bakanlığına verilip, PSK tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bütün hükümleri ile birlikte yürürlüğe girer.

Bu Tüzük, üzerinde imzası bulunan Kurucular Kurulu tarafından hazırlanıp, görüşülüp, oy birliğiyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDELER

Geçici Madde 1: KURUCULAR KURULUNUN GÖREVİ YETKİLERİ VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Kurucular Kurulu, partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren tüzüğün Büyük Kongre'ye tanıdığı bütün görevleri yüklenir ve yetkileri taşır. Kanunların ve Tüzüğün verdiği tüm yetkileri kullanır.

Partinin tüzel kişilik kazanmasından sonraki **7** gün içinde Kurucular Kurulu toplanarak Genel Başkanı, PM'yi ve Merkez Disiplin Kurulunu gizli oyla seçer ve İçişleri Bakanlığına bildirir. İlk Büyük Kongre yapılana kadar, PM, 40 asil ve 10 yedek üyeden, Merkez Disiplin Kurulu 7 asil ve 4 yedek üyeden oluşur.

Kurucular Kurulu, Büyük Kongre'nin bağlı olduğu kurallara uygun olarak toplanır ve çalışmalarını yürütür.

Geçici Madde 2: İL, İLÇE VEYA TEMSİLCİLİK ATAMALARI

İl ve İlçelerde, ilk kongrelerini yapıncaya kadar görevli olmak üzere; başkan ve yönetim kurulu üyeleri **Merkez Yürütme Kurulunca** atanır.

Gerekirse il veya ilçelere temsilcilikler de MYK'ca atanır.

MYK, İl yönetim kurulu için il başkanı ile birlikte 7 üye, ilçe yönetim kurulu için ilçe başkanı ile birlikte 5 üye atar.